

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

Maí koreszmék és a Református Iskola

Mielőtt a ma uralkodó koreszmékről szólanék, tisztázni óhajtom a koreszme fogalmát. Ha szemléltetni akarnám a koreszme fogalmát, azt mondhatnám, gondoljunk Madáchra, Az ember tragédiájára, menten világos, élettéljes lesz előttünk a koreszme fogalma.

Az ember tragédiájának történelmi színei egy-egy koreszmét példáznak, amelynek hódolt egyes és a köz, a korszak, amelynek a koreszme uralkodó plánétája. Nincs kivétel: igazság az, amelyet a koreszme annak tart; szép csak az a művészeti alkotás lehet, amelyben a koreszme tükrözik, igaz is csak az lehet, amely a koreszme mérlegén és szempontjából annak bizonyul. Így Az ember tragédiája negyedik, az egyiptomi színben milliók küzdenek egyért, tehát a féktelen abszolútizmus a koreszme; az ötödik, a görög színben egy küzd a milliókért, a demokrácia, a római színben csak a földi örömök tehetnek boldoggá, ne törődj tehát a holnappal, aztán a kilencedik szín a francia forradalom: koreszméi: a szabadság, egyenlőség, testvériség.

A kor folyam, mely visz vagy elmerít,
Úszója, nem vezére az egyén...

mondja Madách. A folyónak sodra van, amely a folyó vízcseppjeinek és e vízcseppek tömegének irányt szab, a folyót folyásában irányítja s a vízcseppek s a víztömeg ellenállhatatlanul követik a folyam sodrát. Minden történelmi korszaknak van ilyen sodra, koreszméje, amely születik, támad; nem mindig tudni, mikor és hol, aztán nő, növekszik, hadat üzen mindannak, ami lényegével ellenkezik, élete új korszakot teremt, kiteszedik; de aztán lehanyatlak s más eszmének adja át helyét.

Azok az eszmék, amelyek ma koreszméknek nevezhetők, s amelyek döngetik az iskola kapuját és zörgetnek az ifjúság szívében is, az ifjúságot a magukénak szeretnék formálni, így sorolhatók fel: közösségi eszme, hivatás- és felelősségtudat.

A közösség jelenti az ember társas kapcsolatait, a társadalmat, a nemzetet. Ez eszme tulajdonképpen régi, csaknem olyan, mint az emberiség, de ma külön-

növebb értelme, jelentősége és átütő ereje van. Az egyén a közösségért van, a közösségben s a közösségért él; az élet minden javában csak mint a közösség tagja részeshülhet; céljai a közösség céljaival nem lehetnek ellentétben; a vett jókért életével, ha kell vérevel is szolgálja a közösséget.

A tekintély-államokban a közösségi eszme előbbi értelmezésben realizálva is van, különösen pedagógiai vonatkozásban. Az ifjúságot a közösségi életre kell nevelni; az egyén képességeit is csak azért kell kinevelni, hogy annál inkább tudja szolgálni a közösség érdekeit. Az énnék, az egyénnek el kell homályosulni a közösség áradó fénye mellett. Az ilyen életre nevelésnek egyéninek kell lenni, de nem az egyén érdekében. Ez az egyéni nevelés azonban csak módszer kérdése, ember és ember között ugyanis a képességek, hajlamok, egyéniség tekintetében olyan nagy különbségek vannak, hogy a nevelés sokkal inkább célra vezet, az egyesnek a közösség szempontjából hasznos képességei és hajlamai annál inkább kifejleszthetők, ha a nevelés az egyént, az egyén képességeit és hajlamait tekintetbe veszi. A közösség életére előnyös egyéni tulajdonságokat, képességeket, hajlamokat a közösség érdekében kell kifejleszteni.

A közösség a maga céljait: a nemzet nagy és független legyen, egyéneiben és szervezeteiben egészséges, testileg-lelkileg egyaránt: csak úgy tudja megközelíteni, ha a közösségnek minden, már a közösségi életre nevelt tagja élethivatásnak érzi és tudja azt a munkakört, amelybe a közösség állítja. Íme a második koreszme: a hivatástudat.

A közösség, a nemzet csak akkor valósíthatja meg céljait, csak akkor lehet erős és hatalmas, ha tagjai, az egyének is maradéktalanul betöltik hivatásukat, s mikor munkakörüket betöltik, teszik ezt azzal a gondolattal, hogy a nagyobb közösség céljait szolgálják. A közösségi eszme mindenekfelett domináló erejéből és jelentőségéből következik, hogy a közösség minden tagja munkaköre, hivatása mikénti betöltéséről, tehát az egyén, legyen az vezető vagy vezetett, felelősséggel tartozik a közösségnek. E felelősség személyes természetű, másokkal meg nem osztható: a közösség minden tagja felelős-

ségtudattal töltse be hivatását. Íme a harmadik koreszme: a felelősségtudat.

Nagy vonásokban vázoltam a Ma koreszméit. Nem csupán kényszerűségből, hiszen a Ma iskolája e koreszmék és az ezekből született harsogó jelszavak (népiség, fajtság) között folytatja munkáját, de hitünk parancsa szerint is, a „mindeneket megvizsgáljatok“ elvéből is következik, hogy az eszmékkal szembenézzünk s megállapítsuk, hogyan értelmezzük mi, magyar református keresztyének ez eszméket s milyen haló tényezők lehetnek ezek a református iskola munkájában.

Ha a mai koreszméket, egyáltalában a szellemi élet bármilyen jelenségeit mérni, értékelni, értelmezni akarjuk, mértékünk csak egy lehet: a református világnézet. E világnézet pedig az evangéliumból nő ki, ebben gyökerezik, amint az Ige mondja: Nem lehet más fundamentum, amely vettelet, amely a Jézus Krisztus.

Ha a közösség eszméjét, a közösség és egyén viszonyát református szempontból vizsgáljuk, meg kell állapítanunk, hogy a közösség csak akkor lehet közösség s így nem pillanatnyi jelentőségű és életű, olyan közösség, amelyben és amelyért az egyén élhet, ha a közösség Istentől való, ha az: theokrácia; ha annak jelépítésében, törvényeiben, rendjében Isten törvényei érvényesülnek.

A közösség egyénekből áll. Hogy a közösség Isten törvényei szerint tudjon élni, szükséges, hogy a közösség tagjai is így éljenek. A közösség akkor töltheti be hivatását, ha őt, magát is ugyanazok a törvények irányítják, mint az egyént. Az az ideál pedig, amelynek nemzetünk élet-halálharca, az egész Európa s az egész világ szellemi és anyagi javainak küzdelemben vetése idején előttünk kell állni, nem lehet más ma sem, mint a legmagasabb keresztyén ideál, a szabad ember, aki egyedül Krisztus szolgája. Az ilyen egyéniség, a szabad, független egyéniség a leglényegesebb része, a legértékesebb tagja a közösségnek.*

Dr. Papp Ferenc.

Generális vizitáció Mezőtúron

D. Dr. Révész Imre püspök négynapos látogatást tett a tiszántúli egyházkerület egyik legősibb gyülekezetében, Mezőtúron. — Útjára elkísérték: Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző, Gaál István hevesnagykunsági esperes, Kuszka István egyházmegyei gondnok, Dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, Elek Imre gazdasági hivatali vezető és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész.

A püspök sok áldott és felejthetetlen szolgálatot végzett. Nincs Mezőtúrnak olyan fontosabb és munkálkodó közössége, amely a négy nap valamelyikén ne találkozott volna a püspökkel. Mind-egyik csoporthoz volt komoly tanítása. A sok áldott beszéd közül különösen kiemelkedik az, melyet a fiatalsághoz intézett.

A mezőtúri gimnázium tornatermében gyűlt egybe Mezőtúr ifjúsága. A püspök leszállt az emel-

* Részlet a debreceni Dóczy-leánygimnáziumi „Volt iskolatársak szövetsége“ ünnepélyén tartott előadásból.

vényről és a fiúk közé vegyülve, mint atya gyermekeihez, úgy szólott hozzájuk. Beszéde élmény volt hallgatóinak.

Beszéde elején a magyar ember ama csodálatos képességéről szólott, hogy a magyar ember tavasznak idején szinte hallja a fű növést.

Magyarországon most folyik a nagy vetés. Soha ilyen termékenyítő időjárás nem volt a magyar élet jövő vetésére, mint ma. Magukat megáldozni akaró boldog fiatalságra van szükség. Ez nem látszik túlságosan kecségtetőnek sokak előtt.

Még az én ifjúkoromban — folytatta a püspök — sok szépet beszéltek volna ifjak előtt arról, hogy pl. egy református lelkipásztor, mint népszónok milyen szép sikereket érhet el a faluban. Minél több szépet kell neki mondania, ami tetszik a népnek és minél kevesebb nyugtalanítót. Hogy az irodalomban kínos problémává lett a lelkipásztor személye, az egyszersmint vészjel is: A magyarság ma olyanok után kiált sóvárogva, akik merik boldogan, hogy kimenjenek a nép közé és adják azt, amit senki más nem adhat, csak ők. Akik önmaguk életét szét-darabolni is képesek, csak egyszer legyen gyümölcs. A magyar nép a mai békétlen állapotában nem mehet át az eljövendő békébe.

Hol vannak emberek, akik a maguk szívének szétapritásával is, de egybeforrasztják a ma széthúzó magyar szíveket.

Fiaim! Arról van szó: Ki adja oda magát áldozatul a magyar népért? Csak a legnagyobb kincs: az ifjúság áldozata teremtheti a jobb magyar jövőt. Az igazi élet alaptörvénye az áldozat. Az a kérdés, oda tudjuk-e szánni magunkat boldogan a mi népünk áldozatos szolgálatára?

Akkor lesz belőletek krisztusi magyar — mondotta a püspök —, ha megnyílik előttetek az örök magyar harálda és ti áldozatosan a vetőmag törvénye szerint készek vagytok átadni magatokat, mert egyedül abból támadhat fel az új ember és az új magyar.

Ha a magyar fiatalságban nem lenne készség arra, hogy bűneiben meghalva szülessen újjá, akkor nincs reménység a jövő Magyarországon.

Csendesedjete meg — mondta a püspök —, a magyar népnek azt a Krisztust kell vinnünk, aki már a miénk lett. Minden pályán szent pástori szolgálatot végez az, aki vállalkozik erre.

A püspök kísérete is kivette részét alaposan a munkából. Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző megvizsgálva az egyházi élet összes kérdéseit, hasznos útmutatásokkal szolgált. Ugyanez idő alatt Dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos a mezőtúri középiskolák életét vizsgálta meg és értékes megfigyeléseit külön tanári konferencián adta elő. Elek Imre, az egyházkerület gazdasági hivatalának vezetője az egyház anyagi ügyvezetését vizsgálta meg a leggondosabb hozzáértéssel. Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész pedig az egyház sok szép missziói csoportját látogatta meg és intézett hozzájuk evangelizációs tartalmú beszédeket.

Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző szép beszédet mondott az esti vallásos ünnepély alkalmából. Beszédének főgondolata az volt: A tűz égve maradjon az oltáron. Hányan tudják és értik — mondotta —, hogy Krisztus nélkül elveszettek

vagyunk? Isten nem a pénzedet kívánja, hanem a szívedet. A te szíved az az oltár, melyben a tűznek örökké égni kell. A tűz lehet átok és lehet áldás. Mennyi szent kötelék ég az engesztelhetetlen gyűlöletnek a tűzében. Gondoljunk a bűnök lobogó tűzére. Más tűz az, melyet az Isten lelke gyújtott fel a szívünkben. Ez a tűz világít és melegít. Világít akkor, amikor mindenütt sötét van. Melegít, mint a szeretet áldott melege. Volt-e valaha annyira szükség az Isten Lelke által felgyújtott tűzre, mint ma, amikor a háború oly sok áldozata kiált a szeretet után. Szívedben gyűljön ki ez a tűz hálából hálával Isten iránt. Ne légy kiegészített csillag!

A belvárosi templomban vasárnap délelőtt prédikált a püspök a 83. zsolt. 2—3. v. alapján; utána a presbiterekkel tartott gyűlést. Végül a mezőtúri-újvárosi templomban tartott előadást, Sommerwille skót misszionárius hatvan évvel ezelőtt Magyarországon s így Mezőtúron is teljesített evangelizáló szolgálatairól és a magyar református ébredésről.

Mély szántás és bőséges magvetés történt Mezőtúron. Kérjük Istenünket: adjon gazdag termést püspökünk szolgálatainak nyomába.

T. F.

Az új énekeskönyv felé

Theologiailag is művelt ember előtt nem lehet vitás az, hogy jelenlegi énekeskönyvünk több szempontból nem felel meg rendeltetésének s azt előbb vagy utóbb újjal kell kicserélni. Hogy *mikor*, az igen sok tényezőtől függ, de a külső — háborús — viszonyoknál is még inkább attól kell függővé tenni, hogy *mikor* sikerül minden szempontból a mainál jobb, sőt *jó* énekeskönyvet adni magyar református népünk kezébe. A közelmúltban theologiai és egyházi folyóiratokban — ha nem túl sűrűn is — olvashattunk több értékes megnyilatkozást a mostani énekeskönyvünk *bírálatát* és az új énekeskönyv *tervét* illetően. A nézetek azonban még meglehetősen eltérők. A konventi elnökség éppen ezért ezévi febr. 17—19. napjaira szakemberekből álló zártkörű konferenciát hívott össze s ezen a konferencián elhangzott előadások és hozzászólások adják annak a könyvnek a tartalmát, amelynek címe cikkünk címe is s amelyet a konferencia meghívásából — a Konvent és a Debreceni Protestáns Lap anyagi támogatásával — püspök atyánk bocsátott közre, aki mint az Egyetemes Konvent énekügyi bizottsága theologiai albizottságának elnöke már előbb az Igazság és Életben („Mostani és leendő énekeskönyvünk egyházi és theologiai szempontból”, 1941. 22—30. l.) és a Theologiai Szemlében („Jelenlegi énekeskönyvünk dicséret- és egyéb énekanyagának theologiai átvizsgálása”, Th. Sz. 1942. 3. és 4. és 1943. 1. száma) igen figyelemreméltó tanulmányt írt erről a kérdésről. A könyvhöz írt előszóban hangsúlyozza püspök atyánk, hogy ma még az új énekeskönyv *zenei, prozódiai és ritmikai* problémái terén eltérő és ellentétes nézetek vannak, úgyhogy e szempontból huzamos, nagyon türelmes tisztázódási folyamattól, szakemberek megismételt eszmecseréjétől lehet csak várni biztos és megnyugtató eredményt. Abban azonban

egységes a nézet, hogy az új énekeskönyvnek a mostaninál erősebben és tudatosabban *hitvallásosnak*, tehát biblikus-reformátorinak és sokkal mélyebben *magyarnak* kell lennie s ezt az énekeskönyv *tartalmára, költői szövegére és zenei kifejezésformáira* egyaránt érteni kell.

Milyen énekeskönyvet akarunk? Erre a kérdésre adnak a legilletékesebbek nagyon tanulságos és meggyőző feleletet. A konferencia nem hozott s az ennek előadásait tartalmazó jelen könyv sem terjeszt elő *határozatot*, illetőleg határozati javaslatot az új énekeskönyvre vonatkozóval, hanem — mivel e *gyakorlati* kérdés megoldása előtt fontosabb az *elvi tisztánlátás és tisztázódás* — a még tisztázatlan kérdések fölötti komoly, széleskörű és szakavatott eszmecseré megindítását tartotta elsődlegesen sürgősnek és kéri a magyar református egyházi élet minden olyan munkásának hozzászólását, akinek képzettségük és helyzeti energiájuk feljogosít arra, hogy a megújítandó énekeskönyv megoldásra váró kérdéseivel bibliai és theologiai irodalmi-költői, vagy — ami a legnehezebb kérdés ma — zenei, prozódiai és ritmikai szempontból foglalkozzanak.

Nem tarthatom illetékesnek magamat a könyv értékelésére, annak ismertetési részét illetően is meg kell elégednem az előadók nevének és az előadás címének felsorolásával, különben egy ilyen cikk keretét messze felülmúlná ez az ismertetés.

Hodossy Béla sárospataki ny. tanítóképzőintézet igazgató: „A legújabb zsoltárreform tanulmányai.” Hozzászóló: Ágoston Sándor.

Márton Barna nagykőrösi orgonista-kántor: „Az énekeskönyvi reform és a kántori közvélemény.” Hozzászóló: Dr. Szabó Ernő.

Dr. Victor János budapesti lelképásztor: „Egyházi életünk és az új énekeskönyv.” Hozzászóló: Kádár Géza.

Csomasz Tóth Kálmán csurgói lelképásztor: „Az énekanyag megrostálásának szempontjai.” — Hozzászóló: Czákó Jenő.

D. Dr. Révész Imréné bágyoni Váro Margit Éva, Debrecen: „Prozódia és ritmus énekeskönyvünk verseiben.”

Czákó Jenő ceglédi vallásoktató-lelkész: „Műfordítások énekeskönyvünkben.” Hozzászóló: Csomasz Tóth Kálmán.

Balla Péter a Soli Deo Gloria Szövetség énekügyi titkára: „Hogyan énekel népünk és ifjúságunk?”

Sulyok Imre evangélikus egyházi orgonás-kar-nagy, Budapest: „Mi volna átmentendő a régi protestáns hymnologiai anyagból?”

D. Dr. Kállay Kálmán egyetemi ny. r. tanár: „A Zsoltárok szövegének kritikája.”

Ádám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanára: „A zsoltárdallamok zenei értéke.” Hozzászóló: Csomasz Tóth Kálmán.

Vikár Sándor okl. lelkész, nyíregyházi ének- és zenetanár: „A dicséret-dallamok zenei értéke.”

Dr. Karácsony Sándor debreceni egyetemi ny. r. tanár: „A kérdőív tanulságai.”

Csomasz Tóth Kálmán: „A magyar református énekeskönyv dicséretanyagának tervezete.”

Nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy az egész országból a legilletékesebb szakemberek a legjobb tudásukat adták.

Azt hiszem, hogy ez a könyv a legjobb megoldási útegyengetés az új énekeskönyv felé. Jó lenne, ha minél többen olvasnák és minél többen próbálnának segíteni az új énekeskönyv megszerkesztésének elvi kérdéseinek tisztázásában, egységhezatalában és segítenének megteremteni az előfeltevélt és kellő „közhangulatot” az új énekeskönyv méltó fogadásához. Jelen cikk csak felhívás akar lenni: ime vannak az egész országban komoly szakemberek, akik Isten Lelkétől vezéreltetve e kérdés megoldásán naponta fáradoznak: *ismerjük meg őket, értékeljük fáradozásukat és segítsük őket bizony sokszor nagyon nehéz és háládatlan, de nagyon fontos munkájukban, mert az új énekeskönyv megjelenése nem egy ember, nem egy bizottság, hanem mindnyájunk szívügye kell, hogy legyen.* Azt hiszem, hogy e Lap szívesen ad teret akár az itt ismertetett könyv részletkérdéseinek továbbfejlesztésére, akár új szempontok tanulságos felvetésére.

Ha bármelyik lelkészi hivatal a könyvet megrendeli, a püspöki hivatal azonnal küldi, akár 2 P beküldése ellenében, akár a 2 pengő bekerülési árnak az egyházközség terhére írásával, amely esetben ez az összeg a Debreceni Protestáns Lap előfizetési díjával együtt beküldhető.

Szabó Gábor.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Evangélizációs hét Békéscsabán. A békéscsabai egyházban — melynek tagjai 90%-ban köz- és magánalkalmazottak, ipari munkások, hivataluk után vagy keresetükből élő emberek — április 5-től április 11-ig evangélizációs hetet tartott Békefi Benő. Hét evangélizációs előadás és 4 biblia-órai igehirdetés hangzott el ajkáról állandóan zsúfolt templomban, mely és maradandó hatással. Folytatólag a nagyhéten mindennap húsvétra előkészítő írásmagyarázatot tartottak a lelkészek s a várható eredmény az, hogy húsvét első napján kétszer: 9 órakor és 11 órakor telt meg zsúfolásig a templom, mindkét istentiszteleten úrvacsoraszítés is volt és 115-tel többen vettek úrvacsorát, mint az előző húsvéteken.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni KIE kérésére örömmel közöljük a lelkes és áldozatos ifjú csoport állandó munkaprogramját a következőkben: Minden *vasárnap* serdülő összejövetelek, d. e. 10 órakor a Téglavetőben, 11 órakor a Téglaskertben, d. e. 3 órakor a Központban, 4 órakor a Wolaffka-telepen, d. e. és d. u. kiscserkész összejövetelek, d. e. 11 órakor: Vasárnapi iskola az Utcagyermek otthonban; *hétfőn* este fél 7 órakor: KIE-lányok munkaórája, este 8 órakor: Választmányi tagok bibliaköre, este 8 órakor: Ifjúsági összejövetel, este 8 órakor: Fiúk-falva imaközösség az Utcagyermek otthonban; *kedden* d. u.: Vallásos énekek tanítása az Utcagyermek otthonban, este 8 órakor: Munkálkodók biblia közössége; *szerdán* este 8 órakor: Ifjúsági összejövetelek; *csütörtökön* este 8 órakor: Serdülővezetők előkészítő összejövetele, este fél 8 órakor: Cserkésziszti gyűlés; *pénteken* este fél 7 órakor: KIE-lányok bibliaköre; *szombaton* este 6—7 óráig az ügyvezető-elnök hivatalos órája; *hétfőn és pénteken* este 7—8 óráig könyvtáróra. Minden este áhítat az Utcagyermek otthonban. Minden fiatallembert szeretettel hívnak és várnak a KIE-fiúk.

ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Lelkészi továbbképző tanfolyam és konferencia. Az érmelléki református egyházmegye Székelyhídon háromnapos továbbképző tanfolyamot tartott, mely igen gazdag eredménnyel végződött. Az első napon a lelkészek számára tartott előadások voltak soron. A debreceni egyetem teológiai fakultásának öt tanára látta el az előadói tisztet és a lelkészi továbbképzés ügyének ezzel igen nagy szolgálatot tettek. A vendéglátó Szabó Zoltán esperes gondos munkával készítette elő a gyűlést, melyen a vidéki lelképásztorok közül és a tanítóság köréből nagyon sokan vettek részt. A megjelentek több alkalommal kifejezést adtak annak az érzésüknek, hogy az ilyen előadásokra munkájuk tovább folytatásához rendkívül nagy szükségük van. A bevezető áhítatot Dr. Soós Béla egyetemi professzor tartotta. Rámutatott arra, hogy a lelképásztori közösség minden tagja, különösen az ilyen válságos időkben, egymásért a legkomolyabb felelősséggel tartozik Isten előtt. Az első előadó Dr. Szentpéteri Kun Béla professzor helyett — aki nem lehetett személyesen jelen — Czeglédy Sándor professzor olvasta fel az 1818. évi XX. tc. alkalmazásáról szóló, rendkívül értékes tanulmányát. Dr. Szentpéteri Kun Béla a tőle megszokott higgadt és tárgyilagos modorban, tökéletesen világos képet rajzolt a református egyház és az állam viszonyáról. Különösen kiemelte, hogy az államségély igénybevétele lényegesen megváltoztatta a református egyház szellemét és az államhoz való viszonyát is. A második előadást Dr. Vasady Béla egyetemi professzor tartotta a lelkésznek munkatársával való viszonyáról, a közös munkáról, a közös szellem szükségességéről és a szeretet közösségéről. Utána Dr. Erdős Károly professzor ismertette a legújabb biblia-kiadásokat és szemléltetésül valamennyit be is mutatta. A lelkészek nagyon hálásan fogadták ezt az igen értékes előadást, mert a tudós előadó néhány egészen érdekes eltérésre mutatott rá a különböző szövegek között. Dr. Makkai Sándor professzor a lelkésznek, a tanítónak és a missziói munkásnak mai feladatairól szólt. Különösen azt a kérdést boncolgatta, hogy az igehirdetésnek ma mi lehet az értéke és fontossága. Megállapította, hogy nem a tudományos ismeretek közlése, sem a bármilyen politikai cél érdekében való irányítás, hanem kizárólag a Jézus Krisztusban megjelent üdvösségről hitvalló bizonyítástétel lehet az igehirdetés tárgya. Szólt a református iskolázásról és megállapította azt a sokféle ok által előidézett tényt, hogy a református elemi népiskolai tanítás „megöregedett” és újjászületésre van szüksége. Valami jellegzetesen református és magyart kell adnia, ami közvetlen kapcsolatban áll népi életünkkel. Délután két előadás hangzott el. Az elsőn Dr. Soós Béla professzor ismertette a mai református egyháztörténetírásnak feladatait. Elvi megállapításokat közölt az egyháztörténetírás régebbi és jövőbeli feladatairól. Különösen hangoztatta a még meglévő szétszórt anyag gyűjtésének és mielőbbi feldolgozásának szükségességét. Ez az előadás nagyon sok egyházat érint, éppen ezért számos hozzászólás hangzott el és széleskörű érdeklődést váltott ki. Szép és azonnali eredménye volt az előadásnak, hogy a jelenlévők közül a nagy többség készségesen vállalkozott a kutatás munkájára. Érdekes előadást tartott Dr. Czeglédy Sándor professzor az Őszövetség szerepéről a mai igehirdetésben. Rámutatott arra, hogy az Őszövetséget a keresztyénségből kiiktatni teljeséggel lehetetlen, mert ezzel a Jézus Krisztus korabeli zsidóság álláspontjára és állapotára helyezkednénk és megtagadnánk magat Jézus Krisztust. Az volt az általános vélemény — és ennek többen kifejezést is adtak —, hogy a lelkészi továbbképző tanfolyam meleg kapcsolatot teremtett a tudománnyal foglalkozó és a nép között munkálkodó lelkészek között és a találkozás mindkét félre igazi áldást hozott. A következő napcn, konferencia keretében az egyházmegye presbiterei találkoztak és épültek egymás hite által. (D—n.)

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

Dr. Vasady Béla látogatása. Szatmárról jelentik: Május 1. és 2-án kedves vendége volt gyülekezetünknek és fiúgimnáziumunknak. Dr. Vasady Béla, a debreceni Tisza István Tudományegyetem hittudományi karának tanára látogatott el ekkor hozzánk és május elsején délután a fiúgimnázium felsőbb osztályos növendékei előtt tartott előadást a pályaválasztásról, május 2-án meg a Láncostréplomban prédikált, majd az istentisztelet végeztével

pedig a leányiskola tornacsarnokában tartott megmondolkozató előadást a férfiszövetség tagjainak erről a témáról „A református férfi a református egyházban”. Minden alkalommal nagy gyülekezet hallgatta a Vasady Béla előadásait, amelyeknek bizonyára meg lesz a termékenyítő hatása.

I R O D A L O M

Anyák napjára: „Az édesanya” című versgyűjteményre hívjuk fel olvasóink figyelmét. A 240 oldalas könyv H. Fekete Péter összeállításában az anyákról szóló legszebb verseket tartalmazza. Ára 2— P és 20 fillér portó. Megrendelhető: Traktátus könyvesbolt, Theológiai szakkönyvkereskedés, Budapest, XI., Lágymányosi-u. 21a).

A legnagyobb szolgálat: Újulatok meg az imádkozásban! A Református Gyülekezeti Evangélikáció Baráti Társasága 1942. évről szóló jelentései. Nyíregyháza, 1943. 48 l. Ára: Adomány.

Ha egy „társaság” minden ügyét — többek között az anyagit is — a nagy nyilvánosság elé hozza, abban nagy erő van, mert mindenki tudhatja, hogy ott nincs takargatni való. Aki pedig — ha csak hírből is — ezt a Társaságot ismeri, az tudhatja, hogy elsősorban nem megszokott közgyűlési jegyzőkönyvről, nem sablonos zárószámadásról és szokott költségvetésről lehet itt szó. Erre a *másra* különben bőven utal már a könyv címe is.

Bereczky Albert lelképásztor, a R. Gy. E. B. T. elnöke megnyitójában hangoztatja, hogy „Isten kegyelmi szövetsége a mi egyetlen ügyünk... s a mi egyetlen munkánk Isten magasztalása és az Ő neve dicsőségének szolgálata”.

Békefi Benő ügyvezető terjedelmes és részletes beszámolójában a többek között ezt mondja: „Bennünket, mint az evangélikáció szolgálatával megbízottakat életemben érdekel, de terhel is az a kérdés: vajjon az egyház (ahogy az most ebben az idői keretben benne él és szolgál) és az evangéliumi szolgálat (ahogy a történelem e mostani szakaszában megítélten van jelen) a terhek, az ítélet súlya alatt újul-e vagy pusztul? Önmagáért, önmagától meg nem újul! Csak egy megújító erő van: az ítélettel együtt hangzó evangélium. Ezt próbáltuk az 1942. esztendőben hirdetni” (12. l.). Ez a beszámoló szól a Társaság konferenciáiról, evangélikációs szolgálatairól, az iratmisszióról, az evangélikáló otthonról, a Megbékélés Házáról, a Magdaléneumról, a „Magyar Ébredés” református diakonissza testvérháziáról. Megmondja azonban nagy igazán azt is, hogy e jelentésben és az evangélikációs munkában „nem az a legnagyobb szolgálat, ami látszik, hanem az, ami miatt a láthatón megnyugszik Isten áldása” (23. l.). Cél: a magyar lelki ébredés, amit e könyv főbb beszámolója több helyt hangsúlyoz. Ehhez a magyar lelki ébredéshez kell megtisztulni az imádkozásban és kell megtisztulni az imádkozáshoz.

Az eddigi, inkább elvi, beszámoló után jön az 1942. évi zárószámadás. Jó azonban ehhez a zárószámadáshoz előbb tudnunk, amit már előre megmond Békefi Benő: „...szeretném felhívni mindenki figyelmét, hogy ezek a számok a maguk nagyságában nemcsak annak bizonyosságai, hogy Isten szűkös világban is gazdag Isten, hanem azt is észre kell vennünk, hogy ezekhez a számokhoz, minden fillérhez imádság és csoda tapad. Sehonnán nem kérünk és nem is kapunk anyagi támogatást. Se az állam, se az egyházi hatóságok nem nyújtanak pénzügyi támogatást, az összegyűlt pénz evangélikáció által megmozgatott emberek önkéntes adományai...” (22. l.).

A Társaság költségvetésileg előirányzott bevétele	38,980-43 P
A Társaság tényleges bevétele 1942-ben	45,568-60 P
A Társaság költségvetésileg előirányzott kiadása	38,968— P
A Társaság tényleges kiadása 1942-ben	44,068-94 P
Maradvány	1,499-66 P

A vagyonmérleg szerint a Társaság tiszta vagyona 1942. év végén 37,373-85 P, ami az 1941. évi vagyonnal szemben 15,896-94 P gyarapodást jelent.

Érdekes és érdemes megemlíteni még néhány tény. A Társaság a nyíregyházi evangélikáló otthon kibővítését szükségesnek látta. Ez kb. 25,000 P-be kerülne. Igen rövid idő alatt erre a célra 10,170 P megajánlás és 5414-35 P befizetés történt.

A Társaság két rendes, díjlevéllel is ellátott, missziói lelkesítő állás szervezését mondta ki a törvényes formák gondos megtartásával.

Általában jellemző, hogy a jelentések mindig hivatkoznak arra, hogy a törvényes kereteket — egyházkerületi és konventi határozatokat — pontosan megtartják.

Azt hiszem, hogy nem volt felesleges ez a jelentés azoknak, akik a Társasághoz tartoznak és annak munkáját ismerik, de azoknak sem, akik a Társaság munkáját nem ismerik. Talán nem egészen érdektelen bárkinek is ezt a kis összefoglalást elolvasni és rajta *pártatlanul* elgondolkozni.

Sz. G.

Draskóczy László: Hősök és vértanúk. Budapest, 1943. 160 l. Ára: 3-60 P.

Nem tudományos, tehát nem *rendszeres* missziói egyháztörténet e könyv, bár tartalmilag felöleli a keresztyénység kezdetétől napjainkig az egész föld missziói eseményeit és a nagy misszionáriusok életrajzát. Nem is történelmi *szép-irodalom*, hanem egyes mozaikokból, megkapó és jellemző epizódokból csokorbaeszedett képsorozat. Megvan a könyv komoly theológiai alapja: a misszió — tehát a külmisszió is — a szerző szerint nem *egyesületi*, hanem *gyülekezeti* feladat, Istennek az egyház számára szóló parancsa és kitüntetése.

Először ügyes regényes elbeszélésben az őskeresztyén gyülekezet életéről és szenvedéseiről olvasunk, majd a középkorról, amikor alig ismerik a missziót, aztán „kelet világosságá”-ról; a kínai és japán külmisszió története és nagy keresztyén képviselői; „a fekete ember hazájá”-ról; afrikai misszió; „az új világrész”-ről; amerikai misszió; az izlám világról, a zsidó misszióról és végül a magyar külmisszió multjáról és jelen helyzetéről. Érdekes képtár ez azok számára is, akik jártasak az egyháztörténet mezején, mert más nézőpontból sok új arcot és eseményt mutat be a szerző, de még inkább érdekes és megkapó azoknak, akik az egyház- és missziótörténetet kevésbé ismerik. Éppen ezért ezt a könyvet pompásan és gyümölcsözően felhasználhatja a nevelő szemléltető anyagnak, a lelképásztor vallásos összejövetelekkor, felolvasási témának, de bárki is nagy lelki gyarapodással olvashatja ezt a könyvet, amely egyébként *felekezeti*, vagyis nemcsak a református misszióról szól. Valóban igaz az, amit a szerző mond egy helyt: „Nincs élvezetesebb és tanulságosabb olvasnivaló, mint Isten hőseinek az élettörténete.” Ez a könyv ilyen élvezetes és tanulságos olvasnivaló.

Sz. G.

Virágh Sándor: Magyar külmissziói káté. Budapest, 1943. 40 lap. III. teljesen átdolgozott kiadás.

Nem abban az értelemben „káté” ez a nagyon gondosan összeállított füzet, hogy *formája* kérdés és felelet — mert nem az —, hanem bizonyára *tartalmánál* és *beosztásánál* fogva kapta ezt a nevet. A szerző ugyanis rövid, de minden lényeges felöllel tömör taglalásban adja mindazt, amit a külmisszió történetéről, munkamezejéről és jelen helyzetéről jó tudnunk. Az ilyen rövid összegezések pedig nagy tárgyi tudás kell, hogy egy kis füzetben minden benne legyen, ami fontos, de semmi fölösleges ne legyen benne. A füzet ismertetése helyett érdemesnek tartok ideiktatni néhány sort belőle és néhány adatot felsorolni:

Az első kérdés az, hogy mi a külmisszió?
„A külmisszió Isten országának terjesztése az evangélium hirdetése által a nem keresztyén népek között, azaz az egyház tovább plántálása.”

A külmissziói munka egyetlen eszköze és fegyvere — olvassuk később — Isten Igéje. A föld 2000 millió lakosából még mindig 1200 millió — tehát 60% — a pogány!

A külmissziói alapfogalmak, a külmisszió a szentírásban, a külmisszió a történelemben fejezetek után olvashatjuk az egyes világrészek külmissziói történetét és keresztyén statisztikáját, végül a magyar külmisszió történetéről és jelen munkásairól kapunk képet.

Befejezőként érdemesnek és érdekesnek tartom ideiktatni a füzetből a világ vallásait számadatokban:

Protestáns	252 millió
Római katolikus	363 ..
Egyéb keresztyén	179 ..
Konfucianus, siutoista	398 ..
Mohamedán	261 ..
Hinduista	252 ..
Animista	106 ..
Buddhista	226 ..
Zsidó	15 ..

A könyv elolvasása után az az érzésünk, hogy a magyar református *egyháznak* és a magyar református *hívőnek* többet kellene foglalkozni, imádkozni és adakozni a külföldi ügyéért, mert: „Legtöbbet költ misszióra Észak-Amerika... legkevesebbet Magyarországra” (36. l.). Sz. G.

HALOTTAINK

Dr. Szentpéteri Kun Béláné Szabó Mária úrnő, egyetemi professzor és debreceni egyházmegyei gondnokunk hitvese, hosszú betegeskedés után, folyó évi május hó 5-én délután csendesen elaludt. Május hó 7-én délután helyezett nyugalomra a debreceni Köztemetőben; koporsója felett dr. Szász Imre esperes hirdette a vigasztalás Evangéliumát. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

KRÓNIKA

Anyák vasárnapja tartott a múlt vasárnapon Debrecenben, melyet a Keresztény Ifjúsági Egyesület rendezett. Tudnunk kell, hogy az első világháború lezajlása után, a forradalmak idején, éppen a debreceni KIE tartotta meg magyar földön a legelső Anyák vasárnapját; hasonlóképpen a KIE szervezte meg magyar földön, még jóval az első világháború előtt, boldogemlékü Megyericsy Béla kezdeményezésére, a legelső cserkészcsapatot. Ennek a nagyjelentőségű kezdeményező lépésnek az elismerésül, Debrecen város vasárnapjának, az egész városra kiterjedő megrendezését. A mostani Anyák vasárnapja csakugyan méltó ügy a KIE tisztas hagyományaihoz, mint Debrecen város nevéhez. Vasárnap délelőtt minden templomban alkalmi igehirdetés volt. Az iskolákban már előző napon tartottak bensőséges házi ünnepélyek; bár az ifjúság zöme a templomi istentiszteleteken is résztvett. Majd délelőtt fél 11 órakor a Csokonai Színházban tartott igen nívós ünnepély, gazdag és változatos műsorral. Ennek középpontjában állott Bíró György miniszteri műszaki tanácsos ünnepi beszéde. Itt vetjük fel a kérdést: vajjon országsszerte gyülekezeteinkben megtartották-e az Anyák vasárnapját? Kár lett volna megfedkezni róla, éppen manapság, amikor a világvihar még a gyermekek és ifjak lelkéből is irtja az eszményeket s közöttük éppen a szülők iránti tisztelet is. Ez pedig az Úr tíz parancsolata szerint, a családi élet szegletköve. Ahol pedig bomlik és züllik a családi élet: ott az állam élete is lejtőre kerül. Böles dolog volna, ha egyetemes intézkedés tenné kötelezővé országsszerte templomainkban az Anyák vasárnapja tervszerű és rendszeres megünneplését.

Reverzálisügyi bíraskodás Debrecenben. A debreceni református egyházközség fegyelmi bírósága május hó 10-ére több mint száz egyént idézett meg, akik részben önmaguk, részben kiskorú gyermekeik adtak ellenünk reverzalist. A megidézetteknek legfeljebb egyharmadrésze jelent meg. Az öttagú bíróság minden megjelent egyént kihallgatott. A kihallgatások során nagyon sok tanulságos adat került napvilágra. A reverzalist adók a legtöbb esetben „nem tudják, hogy mit cselekednek”. Ennek az a tanulsága, hogy preventív intézkedésekkel kellene felvilágosítani az ifjúságot és a szülőket. Természetesen nagyon gyakori az olyan eset is, amikor érviseláttelen nyomás alá kerülnek a reverzalist adók. Ezek ellen aligha lehet védekezni. De jelentékeny azoknak a száma is, akik önként és könnyedén adják ellenünk a reverzalist. Ilyen esetekben református öntudatról beszélni sem lehet. Az a legszomorúbb, amikor református középiskolákat végzett ifjak és lányok dobják oda a reverzalist. Volt olyan eset is, hogy teljesen idegen családnévvel bíró és nyilván idegen nemzetiségű — véletlenül Debrecenbe került egyén — kap törzsökös debreceni család leszármazottjától káros reverzalist. Az egyik ilyen esetben még vitézi rangú egyén is szerepelt... A védekezés szinte emberfeletti. Sajnos, azt kell tapasztalunk, hogy a magyar társadalmat, kivált a középosztályt pusztító

ádáz reverzálisarcra, mi reformátusok alig-alig vagyunk felkészülve.

„Jehova tanúi”. Jól ismert szekta, melyet nyilván titokzatos háttérből mozgatnak, újra meg újra felüti fejét egyházkerületünkben. Még jól emlékezünk a balmazújvárosi szégyenletes nagy pörre, melynek annyi vádlottja volt, hogy a debreceni kir. törvényszék kénytelen volt oda kiszállani s a helyszínen megtartani a tárgyalásokat. A törvényszék súlyos ítéleteket hozott, de a „Jehova tanúi” nem okulnak. Most Bereg megyéből, Nagymuzsalyról hallunk szomorú híreket. 1941 tavaszán püspökünk ott járt Nagymuzsalyban, generális vizitáció alkalmából; akkor még semmi híre nem volt a szektának. Most pedig nagy sajnálattal olvassuk, hogy jónéhány embert, férfiakat és nőket, börtönbüntetésre ítélt mindhárom fokú bíróság, mert a jámbor bibliakörök ürügye alatt nagyon is veszedelmes tanítások és iratok szerepeltek. Nem tudjuk eléggé körlelni az örüllőket, hogy vigyázzanak és imádkozzanak. Itt nemcsak a történelmi egyházak kereteinek robbantásáról van szó, hanem a magyar nemzeti élet fundamentumának féltémetes támadásáról is. Mint tudjuk, minden hasonló szekta bárminemű összejöveteltartása belügyminiszterileg tilos.

Dr. Tóth Endre pápai teológiai professzort, egyetemi magántanárt választotta meg a dunántúli testvéregyházkerület lelkészi főjegyzővé. Az új püspökhelyettes-főjegyző 1899-ben született Hajdúszoboszlón, ahol édesatyja akkor kántor volt. Iskoláit Pápán végezte. Majd két évet töltött az utrechti egyetemen. 1924—27. években helyettes, 1927 óta rendes tanár a pápai teológián. Gazdag irodalmi tudományos munkásságát ismerjük. Új tisztségében sok szeretettel üdvözljük.

A zsinat missziói bizottsága f. évi május hó 18-án délelőtt 9 órakor, a konventi székházban ülést tart. A gyűlés tárgya: a más felekezetekből hozzánk áttérők felvételére vonatkozó szabályrendelet-tervezet tárgyalása.

A számok tükrében. A „Harangszó” országos evangélikus néplap, a fenti cím alatt sorozatosan közli a nagyobb evangélikus gyülekezetek statisztikai adatait. Legközelebbi számában a Debrecennel szomszédos nyíregyházi ev. gyülekezet „egyházrajzi adatait” közli. Érdekes párhuzam vonható a debreceni ősi református és a nyíregyházi ev. gyülekezet között. Ez az összehasonlítás minden vonatkozásban a nyíregyházi evangélikus gyülekezet javára dől el, mert lélekszáma arányához mérve, sokkal nagyobb a lelképásztorok s egyházi munkások száma; kedvezőbb az az iskolák eloszlása. Debrecenben például nincsenek tanyai református elemi iskolák, holott a tanyai lakosság túlnyomó többsége református... Íme lássuk a nyíregyházi „egyházrajzi adatokat”. A gyülekezet lélekszáma: 20.129. Parókiális körök száma: 4. Lelkészek száma: 10, akik közül egy a tiszai egyházkerület püspöke, egy püspöki titkár, egy püspöki másodlelkész, 3 rendes lelkész, 2 vallástanárr, 1 vallástánító-lelkész, 1 vallástánító segédlelkész. Diakonisszák száma: 13, akik közül a gyülekezet alkalmazásában van 1, a város alkalmazásában 5, a leányintézetben 2, a Fehé Diakonissza Egyesület munkájában 3, a nőegylet szeretetthonában (átmenetileg) 2. Diakónusok száma: 2. Iskoláink száma: 31, ebből városi népiskola 5, tanyai népiskola 24, gimnázium (fiú és lány) 2. — Ezekben az iskolákban 25 tanyai tanító, 21 városi tanító, 11 fiúgimnáziumi tanár és 15 leánygimnáziumi tanár, összesen 75 tanerő működik. Iskoláink tanulóinak száma: 3703. Ezek közül városi népiskolába jár 894, tanyai népiskolába 2063, fiúgimnáziumba 443, leánygimnáziumba 303. Ezek közül a tanulók közül 51 fiú és 37 leány lakik evangélikus fiú-, illetve leányintézetünkben. Ezekben a tanulókon kívül 500 tanuló jár nem evangélikus iskolába, és pedig 73 népiskolába, 154 tanonciskolába, 230 középfokú iskolába (polgári, tanítóképző) és 43 középiskolába.

Rombadőlt templomok. A mostani háború légitámadásai során Németországban és Olaszországban sok templom dőlt össze. Keresztény ember csak fájdalmas érzéssel vehet hirt Isten hajlékainak pusztulásáról. De vajjon azok a templomok, melyek épke voltak teljesítették-e hivatásukat? Megüresedtek a templomok. Az ördög bombája már jóval előbb beléjük csapott. A rombadőlt templomoknál is jobban meg kell siratnunk a rombadőlt lelkeket. A lelkeknek kell újra megépülniök. Mert hitetlen lelkek mellett semmi sem ér a legszebb templom sem; a megépült hívő lelkek pedig majd megépítik a rombadőlt templomokat. E sorokat a római pápa lapja, az Osservatore Romano írta mostanában. Igaza van!!

„Bibliahet” rendez május 10—20-ig a Magyar Biblia Társulat a konfirmálók olcsó Bibliával való ellátása céljára: ezalatt 40% engedményt ad a gyülekezeteknek az általuk e célra vásárolt Újtestamentumok árából. Teljes Bibliát azért nem adhat, mert a régi kiadású teljes Bibliák elfogytak s az új kiadás még nem jelent meg.

A francia református egyház székhelye ismét Párizs. Az a határozat, amelyben a székhelynek Párizsba való visszahelyezését kimondták, a francia református egyház elnökéhez, Marc Boegnerhez intézett, ezen szavakkal végződik: Mélységes megindulással kéri a Nemzeti Tanács Istennek gazdag áldását elnöke munkájára, aki nagyon nehéz időszakban vezette egyházát minden erejének az egyház szolgálatába való állításával, teljes odaadással és hűséggel; amiért is őszinte és mélységes elismeréssel tartozunk.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1167—1943. szám. TÁRGY: A harangok bejelentése.

KÖRLEVÉL

az érdekelt egyházközségek lelkipásztoraihoz.

A Debreceni Protestáns Lap ezévi 11. számában fenti szám alatt minden egyházközség lelkipásztorához címezve, tájékoztató értesítést tettem közzé a harangok bejelentése tárgyában. A tájékoztató értesítés 2. pontjában jeleztem hogy a lelkipásztorok (presbitériumok) kötelesek a rendelet hatálybalépésétől számított nyolc nap alatt a M. Kir. Ipari Anyaghivatalhoz, Budapest, II., Fő-utca 68. címre a rendeletben az a)–g) pontig felsoroltakat illetően jelentést tenni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó május hó 3-án 35.359—1943. II. fő. o. sz. a. kelt rendeletében tudomásomra hozta, hogy a bejelentések eddig csak hiányosan történtek meg és a jelentések felterjesztését megsürgetem. Erre a rendeletre utalással felhívom mindazokat a lelkipásztorokat (presbitériumokat), akik a fent említett felhívásnak eddig eleget nem tettek, hogy jelentéseiket lehetőleg nyolc nap alatt, de legkésőbb folyó május hó 31-ig a M. Kir. Ipari Anyaghivatalhoz juttassák el.

Debrecen, 1943 május 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1887—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Molnár Ferenc hadirokkant, budapesti (XIII., Váci-út 170/c épület, f. 9. a.) lakos kérelmére elrendelem nevezett nagyszülei születési és házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

A keresett nagyszülők: Hidegh Nagy Menyhért és Zsidai Márta 1859 május havában Besenyődön laktak s körülbelül 1848—1858 között léptek házasságra. A legnagyobb valószínűség szerint Szabolcs vármegye területén születtek.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a felmerülő költségeket meg fogja téríteni.

Debrecen, 1943 május 6.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1893—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Sipkovics Dezső budapesti (VII., Dohány-u. 104. sz. a.) lakos kérelmére elrendelem nevezett atyai nagyapja születési és házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Ismert adatok a következők: Sipkovics Péter 1805—1810 körül született és Mészáros vagy Mészár Juliánával kötött házasságot. Semmi közelebbi adat nem áll rendelkezésre.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a felmerülő költségeket meg fogja téríteni.

Debrecen, 1943 május 6.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
1898—1943. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Kiss György nyírbogdányi lelkipásztor úr kérelmére elrendelem Nyuszt Mihály születési helyének és anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Nyuszt Mihály Szabolcs vármegye valamelyik községében született 1826. körül.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a kivonat megküldéséért 15 P fáradsági díjat ajánlott fel.

Debrecen, 1943 május 5.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvintér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni. Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
26—1942. bír. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A tiszántúli református egyházkerület közigazgatási bíróságának jogerős ítéletével áthelyezésre ítélt nagyrévi lelkipásztor állására pályázatot hirdetek.

Javadalom:

- Föld a nagyrévi 25. sz. betétben felvett
  - szántó 40 kat. hold 565 □-öl;
  - legelő 2 kat. hold 767 □-öl;
  - rét 1 kat. hold 981 □-öl;
  - szőlő (kertilletmény helyett) a zsidóhalomban 1170 □-öl;
  - holt Tisza (Tabajdy József ajándékából) 3 kat. hold 1245 □-öl.
- Szénailletmény (4 kocsi) helyett a polgári község földjéből 4 hold (1200 □-ölével számítva).
- Készpénz az egyház pénztárából negyedévenként előre 80 K.
- Terményváltás: a) 33 hl búzáért 495 K; b) 33 hl árpáért 275 K.
- Naturálék (só, hús, faggyú stb.) megváltása 79 K 24 fillér.
- Kisajátítási tőke kamatja 2 K 46 fillér.
- Keresztelési, esketési és temetési stóla az egyházkerületi s egyházmegyei szabályzat értelmében.
- Lakás és kert természetben.

Jegyzet: Állami és vízszabályozási adókat az egyház fizeti, kivéven a holt Tiszát, melynek adóját a lelkész fizeti. Az áthelyezés az E. T. XI. tc. 5. §-ában szabályozott módon fog megtörténni.

A pályázók lelkési oklevéllel, szolgálati bizonyítvánnyal és törzskönyvi lapjuk kivonatával felszerelt kérvényüket e hirdetmény megjelenésétől számított 15 nap alatt tartoznak beküldeni a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöki hivatalához.

Debrecen, 1943 május hó 5.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Berettyóújfalui református polgári leányiskolája pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett menynyésztan-természettudomány szakos tanári állásra. Pályázhatnak protestáns vallású polgári vagy középiskolai képesítésű

nőtanárok. Fenti szakosok hiányában, más szakosok pályázatát is figyelembe veszi az Igazgatótanács. A megválasztott állásában a vallás- és közoktatásügyi minisztérium erősíti meg. Elöljárás és illetményfizetésekiegészítő államségéllyel az állami tanárokéval azonos. Az Igazgatótanáchoz intézett kérvényeket az intézet igazgatóságához kell a hirdetés megjelenésétől számított 21 napon belül beküldeni. A megválasztott azonnal szolgálatba lép.

Debreceni református Kollégium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett *gimnáziumi* mennyiségtan-természettan szakos *rendes tanári* állásra és egy természetrajz-földrajz szakos helyettes tanári állásra. Pályázhatnak megfelelő szakcsoportú középiskolai tanári oklevéllel rendelkező református tanárok. Közszolgálatban nem álló pályázóknak igazolniuk kell, hogy nem esnek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényben meghatározott korlátozások alá. A javadalmazás a nemállami tanárok illetményeivel megállapítása, vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorolástól függ. A Tiszántúli Református Egyházkerület elnökségéhez címzett és kellően felszerelt folyamodványok 1943 június hó 5-én délig a Református Gimnázium Igazgatóságának címére (Debrecen) küldendők be. Az állásokat 1943 szeptember hó 1-én kell elfoglalni.

A hőmezővásárhelyi református leánygimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet folyó évi szeptember hó 1-én helyettes vagy rendes tanárral betölthető *magyar-latin, latin-történelem* szakos *tanári* állásokra. Fizetés törvényszerű. Pályázhatnak protestáns vallású okleveles középiskolai nő- és férfitanárok. Pályázati határidő június hó 5. Felszerelt kérvények (keresztyén származás igazolása is) a leánygimnázium igazgatósága címére Hőmezővásárhelyre küldendők.

Máramaroszi református gimnáziumának igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy magyar-latin (vagy magyar-latin-román) szakos és egy rajztanári állásra. Rendszeresített tanszékek; szolgálat kezdete 1943 szeptember hó 1-én. Pályázni szándékozó rendes vagy helyettes tanárok az igazgatósággal lépjenek érintkezésbe. Pályázati határidő: július hó 1.

Berekböszörmény (Bihar vm.) református egyháza felekezeti népiskolájánál megüresedett *I. sz. kántortanító* állásra pályázatot hirdet. Javadalom: természetben új lakás, kerttel, 50 értékeység (9 kat. hold szántó, 4 drb. legelő, 1 kat. hold erdőilletőség, 21 q búza, 16-5 q tűzifa, szolgálománnyok váltása...) helyi, a többi fizetésekiegészítő államségély. Javadalmi jegyzőkönyv naturalék 50%-át minősíti kántorinak. Kötelessége: a rábízott osztály vagy osztályok vezetése, kántori teendők ellátása, férfi énekkar vezetése, vasárnapi iskolánál és belmissziós munkákban lelkes utasítása szerint segíteni, konfirmálóknál énekek begyakoroltatása, egyházi jegyzővé megválasztása esetén évi 100 P tiszteletdíj mellett e munkakört ellátni. A választás jogérvényessé a tankerületi főigazgató megerősítése által válik, melynek esetleges elmaradása esetén megválasztott egyház ellen kártérítést igényt nem támaszthat. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Érdeklődők leveleire készséggel válaszolok. Pályázatok lelkészhez 1943 június 10-éig küldhetők kellően felszerelve. *Iskolaszéki elnök.*

Karcag református iskolaszéke pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett *IX. sz. tanítói* állásra. Javadalom: törvényes lakbér, kezdőfizetés 30%-a, mint egyházi hozzájárulás és államségély. A fizetést teljes egészében az illetmény-nivaltal fizeti. Kötelesség: a kijelölt osztály tanítása, belmissziói munkában segédkezés. A válaszbélyeggel ellátott kérvényhez mellékelni kell a szolgálati pragmatika 136. §-ában előírt okmányokat, valamint a származási okmányokat. Pályázati határidő 21 nap. Az állás augusztus 1-én foglalandó el. *Református Iskolaszék, (Karcag).*

TARTALOM:

Dr. Papp Ferenc: Mai koreszmék és a Református Iskola T. F.: Generális vizitáció Mezőtúron
Szabó Gábor: Az új énekeskönyv felé
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Halottaink — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Hirdetések

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább a legkényelmesebb; a leggyorsabban kezelhető; melege pontosan szabályozható; számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák olesón kaphatók.
Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósti. Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közlismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hőmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A "TAKARÉKOSSÁG" KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókhüzem: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest. Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

